

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА
«серпень» 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РОЗВИТОК ФІЛОЛОГІЇ ЯК НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ**

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Філологія»

Київ – 2023

Розробник: Бондарева Олена Євгенівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач: Бондарева Олена Євгенівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від «31» серпня 2023 року № 10
Завідувач кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства _____ Олена БРОВКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____

31. серпня 2023 р.

Гарант освітньої програми _____ Олена БРОВКО

Робочу програму перевірено 31. 08. 2023 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120, з них: Змістовий модуль «Методологія філологічних досліджень» – 2/60; Змістовий модуль «Крос-культурні і міждисциплінарні дослідження у філології» – 2/60	
Рік навчання	1	1
Семестр	1,2	1,2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	56
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	50	64
Семестровий контроль	30	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	
Змістовий модуль «Методологія філологічних досліджень»		
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	25	52
Змістовий модуль «Крос-культурні і міждисциплінарні дослідження у філології»		
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	25	52

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програму навчальної дисципліни «Розвиток філології як наукової галузі» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 035 *Філологія*. У ній реалізовано комплексний підхід до висвітлення методологічних основ сучасного філологічного дослідження і методів професійної праці вченого-філолога.

Мета вивчення – формування в аспірантів методологічної та наукової культури, засвоєння знань, умінь і навичок проведення філологічних досліджень.

Завдання:

окреслити предмет і завдання методології філологічних досліджень;

ознайомити з історією становлення основних напрямів філологічних досліджень; засвоєння аспірантами теоретичних основ традиційних і новітніх методологій філологічних досліджень;

вироблення навичок ефективного вибору і застосування методів, принципів і прийомів філологічних досліджень у науковій практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються **загальні та фахові компетентності**:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей.
	ЗК 2	Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 8	Здатність до громадянської й соціальної активності, відповідальності.
	ЗК 9	Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1	Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

	СК2	Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.
	СК 3	Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.
	СК 4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.
	СК 5	Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу.
	СК 6	Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.
	СК 7	Здатність аналізувати явища української та світової літератури в діяхронії, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їхнього розвитку.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті засвоєння навчальної дисципліни аспіранти повинні:

знати відомості про теоретичні основи традиційних і новітніх методологій філологічних досліджень; основні етапи розвитку і становлення філологічних методологій; основні поняття і терміни лінгвістичної і літературознавчої наук; зв'язок методології філологічних досліджень з іншими гуманітарними науками;

вміти бачити конкретні можливості дослідження, які відкриваються для кожної з провідних гуманітарних парадигм; застосовувати на практиці базові навички підбору й аналізу наукових фактів з використанням традиційних і сучасних методологій; проводити локальні наукові дослідження на основі існуючих методик з формулюванням аргументованих умовиводів і висновків;

володіти культурою мислення, здатністю до сприйняття, аналізу, узагальнення інформації, постановки цілі і вибору шляху її досягнення; понятійним апаратом, розробленим у галузі гуманітарного знання; навичками аналізу наукових текстів; основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, обробки інформації; методами, прийомами і принципами сучасних філологічних досліджень.

Програмні результати навчання

Код	Значення програмного результату
PH-3-1	Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології; глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.
PH-3-2	Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку досліджень; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.
PH-4	Аналізувати явища суспільного життя на основі системного наукового світогляду; пов'язувати конкретні завдання професійної та науково-інноваційної діяльності із загальнофілософськими проблемами; визначати міждисциплінарний характер наукових філологічних проблем.
PH-5	Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення наукових концепцій, підходів і поглядів у галузі дослідження; формулювати, обґрунтовувати та захищати власну наукову позицію та концепцію.
PH-6	Обирати адекватну наукову методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання проблем і завдань філологічного дослідження.
PH-7	Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати.
PH-14	Планувати, реалізовувати та оцінювати стратегії особистого самовдосконалення і саморозвитку як науковця.
PH-15	Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем і власну думку щодо них.
PH-16	Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння і класифікації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

(денна форма навчання)

№ за/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль								
МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ								
Модуль 1								
Специфіка і методологія філологічних досліджень								
1.	Проблеми і перспективи розвитку сучасної методології. Філологія в контексті гуманітарного і природничо-наукового знання	2				2		
2.	Філологічний аналіз тексту	8	4	2	2	4		
3.	Філологія і науки про культуру	8	2	2		4	2	
Разом за модуль 1		18	6	4	2	10	2	
Модуль 2								
Філологічна герменевтика. Точні методи у філології								
4.	Герменевтика як початок філологічної методології	16	6	4	2	10		
5.	Точні методи у філології	11	4	2	2	5	2	
Разом за модуль 2		27	10	6	4	15	2	
Підготовка та проходження контрольних заходів		15						15
Разом за змістовий модуль		60	16	10	6	25	4	15
Змістовий модуль								
КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ								
Модуль 1. Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень								
1.	Крос-культурні дослідження і міждисциплінарність	4	2	2		2		
2.	Структурна семантика	6	2	2		4		
3.	Функціональна прагматика	10	4	2	2	4	2	
Разом за модуль 1		20	8	6	2	10	2	
Модуль 2. Міждисциплінарні підходи								
4.	Дискурс- і конвєрсаційний аналіз	9	4	2	2	5		
5.	Інтермедіальний аналіз	16	4	2	2	10	2	
Разом за модуль 2		25	8	4	4	15	2	
Підготовка та проходження контрольних заходів		15						15
Разом за змістовий модуль		60	16	10	6	25	4	15
Всього		120	32	20	12	50	8	30

Тематичний план навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)

№ за/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостій-на робота
Змістовий модуль						
МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ						
Модуль 1						
Специфіка і методологія філологічних досліджень						
1	Проблеми і перспективи розвитку сучасної методології. Філологія в контексті гуманітарного і природничо-наукового знання	12				12
2	Філологічний аналіз тексту	12	2	2		10
3	Філологія і науки про культуру	12	2		2	10
Модуль 2						
Філологічна герменевтика. Точні методи у філології						
4	Герменевтика як початок філологічної методології. Герменевтичний аналіз тексту як основа дослідження мистецтва слова	12	2		2	10
5	Точні методи у філології	12	2	2		10
Разом за змістовий модуль		60	8	4	4	52
Змістовий модуль						
КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ						
Модуль 1. Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень						
1.	Крос-культурні дослідження і міждисциплінарність	12				12
2.	Структурна семантика	12	2	2		10
3.	Функціональна прагматика	12	2		2	10
Модуль 2. Міждисциплінарні підходи						
4.	Дискурс- і конversaційний аналіз	12	2		2	10
5.	Інтермедіальний аналіз	12	2	2		10
Разом за змістовий модуль		60	8	4	4	52
Всього		120	16	8	8	104

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Проблеми і перспективи розвитку сучасної методології. Філологія в контексті гуманітарного і природничо-наукового знання.

Поняття філологічної методології. Методи у філології: внутрішній потенціал і форми застосування на практиці.

Філологія в контексті зміни типів наукової раціональності. Філологія як інтегративне гуманітарне знання. Філологія в системі взаємодіючих парадигм: міфологічна школа, культурно-історична школа, порівняльно-історична школа, біографічний метод, психологічна школа, семіотична школа, компаративістика.

Філологія в контексті гуманітарного і природничо-наукового знання: філологія й історія, філологія і філософія, філологія і політологія, філологія і психологія, філологія і географія. Зв'язок філології з природничим знанням.

Сучасні проблеми філології.

Самостійна робота

Основні поняття теми: філологічні науки, метод, інтегративне гуманітарне знання, міфологічна школа, культурно-історична школа, порівняльно-історична школа, психологічна школа, семіотична школа, компаративістика.

Тема 2. Філологічний аналіз тексту

Лекція 1. Загальнонаукові методи: спостереження, кількісний аналіз, моделювання, комп'ютерне моделювання в літературознавстві, експеримент, зіставний метод.

Загальнофілологічні методи: трансформаційний метод, дистрибутивний аналіз, контекстологічний аналіз, композиційний аналіз, структурний метод, семіотичний метод, концептуальний аналіз.

Приватні методи: інтертекстуальний аналіз, семантико-стилістичний метод, зіставно-стилістичний аналіз, біографічний метод, мотивний аналіз, дискурсивний аналіз, його значення для лінгвістики і літературознавства.

Семинар 1. Текст як об'єкт сучасної філології.

Самостійна робота.

Основні поняття теми: текст, загальнонаукові методи дослідження тексту, загальнофілологічні методи дослідження тексту, приватні методи дослідження тексту.

Тема 3. Філологія і науки про культуру

Лекція 2. Об'єкт і предмет дослідження в лінгвокультурології. Основні категорії лінгвокультурології. Методи лінгвокультурології: контент-аналіз, фреймовий аналіз, наративний аналіз, методи польової етнографії, метод лінгвістичної реконструкції культури й інші. Лінгвокультурологічний аналіз мовних сутностей. Літературознавство і культурологія. Постмодерні (постструктуральні)

запозичення українського літературознавства: структуралізм, постструктуралізм і деконструкція, постмодернізм, психоаналітична критика, феміністична критика, гей-лесбійська критика, марксистська критика, постколоніальна критика, екокритика, наратологія.

Самостійна робота.

Модульна контрольна робота

Основні поняття теми: лінгвокультурологія, лінгвокультурний аналіз, структуралізм, постструктуралізм, деконструкція, постмодернізм, психоаналітична критика, феміністична критика, гей-лесбійська критика, марксистська критика, постколоніальна критика, екокритика, наратологія.

МОДУЛЬ 2

Філологічна герменевтика. Точні методи у філології

Тема 3. Герменевтика як початок філологічної методології

Лекція 3. Герменевтичний аналіз тексту як основа дослідження мистецтва слова

Лекція 4. «Пояснювальна» герменевтика. Проблеми і небезпеки, перспективи і можливості новітньої герменевтики. Необхідність ревізії філологічного інструментарію.

Семінар 2. Лінгвістична герменевтика. Літературна герменевтика.

Самостійна робота.

Основні поняття теми: лінгвістична герменевтика, літературна герменевтика, горизонт сподівань, розуміння, передрозуміння, герменевтичне коло, герменевтичний трикутник, істина, сенс, інтерпретація, конфлікт інтерпретацій.

Тема 5. Точні методи у філології.

Лекція 5. Інтерес філології до математики. Точне літературознавство. Теоретичне й історичне вивчення літератури за допомогою кількісних методів.

Мовознавство і математика. Частотні словники. Вивчення авторського ідіостилю. Обмеженість квантитативних методик.

Семінар 3. Точні методи у філології.

Самостійна робота

Модульна контрольна робота

Основні поняття теми: точне літературознавство, частотний словник, ідіостиль, квантитативна методика.

Змістовий модуль

КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ

МОДУЛЬ I. Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень

Тема 1. Крос-культурні дослідження і міждисциплінарність

Лекція 1 Класичне, неklasична й постнеklasичні парадигми епістемології. Поняття крос-культурні дослідження. Національно-культурні стереотипи. Культурні впливи. Адаптація. Знання як влада (М. Фуко). Постколоніальні наративи. Поняття кордону й поля. Голізм. Формалізація мови.

Самостійна робота

Основні поняття теми: епістемологія, крос-культурні дослідження, міждисциплінарність, голізм.

Тема 2. Структурна семантика

Лекція 2. Семіотика Ч. С. Пірса й Ч. Морріса. Структурна лінгвістика Ф. де Соссюра (семіотичні аспекти). Наративна семіотика А. Греймаса. Структура, знак, семантика. Поняття актантів та ізотопів. Семіотичний квадрат.

Самостійна робота

Основні поняття теми: семіозис, знак, синтагматика й парадигматика, поверхова й глибинна структури

Тема 3. Функціональна прагматика

Лекція 3. Діє-центрована прагматика Дітера Вундерліха. Перформативна теорія миви. Процес «компенсування втрати». Лінгвістичні паттерни. Критика концепцій Сьорля й Остіна. Концепція перлокутивного акту. Інститути-контексти. Поняття «поля». Дослідження дейксисів. Пов'язаність із герменевтикою й наративною семіотикою.

Семінарське заняття 1

Самостійна робота

Модульна контрольна робота.

Основні поняття теми: прагматика, паттерн, перлокутиний акт, поле.

МОДУЛЬ II. Міждисциплінарні підходи

Тема 4. Дискурс- і конвєрсаційний аналіз

Лекція 4. Поняття дискурсу. Етнометодологія. Типові ситуації і кейси. Об'єкти дослідження (висловлювання, риторичні формули, оцінки, судження). Поняття інтеракції. Літературознавчі й соціологічні параметри дискурсивності. Вербальні і невербальні конструкти. Мова тіла. Соціальні норми, стереотипи, моральні підвалини. Семантичні вісі. Якісних методів конвєрсаційного й дискурс-аналізу. Фокус-групові дослідження.

Семінар 2

Самостійна робота

Основні поняття теми: дискурс, інтеракція, семантична вісь.

Тема 5. Інтермедіальний аналіз

Лекція 5. Культурологічний поворот в літературознавстві. Порівняльний аналіз підходів до інтермедіальності. Поняття про синтез мистецтв. Інтертектуальність. Інтерсеміотичність. Інтермедіальність. Синергеника і її застосування в літературній теорії.

Семінар 3

Самостійна робота

Модульна контрольна робота

Основні поняття теми: медіа, інтермедіальність, синергетика, інтерсеміотичність.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за одиницю	Змістовий модуль МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				Змістовий модуль КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ			
			Модуль 1 «Специфіка і методологія філологічних досліджень»		Модуль 2 «Філологічна герменевтика. Точні методи у філології»		Модуль 1 Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень		Модуль 2 Міждисциплінарні підходи	
			Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	3	3	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1	2	2
3	Робота на семінарських заняттях	10	1	10	2	20	1	10	2	20
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	3	15	2	10
5	Модульна контрольна робота	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Всього				53		60		54		59
Максимальна кількість балів з дисципліни		226								
Коефіцієнт		$226:60=3,76$								
Екзамен:		40								

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				Змістовий модуль КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ			
			Модуль 1 «Специфіка і методологія філологічних досліджень»		Модуль 2 «Філологічна герменевтика. Точні методи у філології»		Модуль 1 Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень		Модуль 2. Міждисциплінарні підходи	
			Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Робота на семінарських заняттях	10	1	10	1	10	1	10	1	10
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	3	15	2	10
Всього				42		32		42		32
Максимальна кількість балів з дисципліни			148							
Коефіцієнт			148:60=2,46							
Екзамен:			40							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання КРОС-КУЛЬТУРНІ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЛОЛОГІЇ

Модуль 1. Епістемологія сучасних гуманітарних наукових досліджень

Тема 1. Крос-культурні дослідження і міждисциплінарність (5 балів)

1. Дати визначення поняттям: «епістемологія», «постколоніалізм», «парадигма».
2. Законспектувати основні положення праці Мішеля Фуко «Археологія знання».

Тема 2. Структурна семантика (5 балів)

1. Дати визначення поняттям: «семіозис», «знак», «структура».
2. Законспектувати основні положення праці Альгірдаса Греймаса «Структурна семантика: пошук метод».

Тема 3. Функціональна прагматика (5 балів)

1. Дати визначення поняттям: «паттерн», «перостколоніалізм», «парадигма».
2. Законспектувати основні положення праць Дж. Остіна «Слово як дія» та Дж. Сьорля «Класифікація ілокутивних актів».

Критерії оцінювання Модуля I

1. Максимальна оцінка за модуль – 15 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

Модуль 2. Міждисциплінарні підходи

Тема 4. Дискурс- і конwersаційний аналіз (5 балів)

1. Дати визначення поняттям: «дискурс», «інтерація», «семантична вісь».
2. Законспектувати основні положення праці Йоргенсен, МарІане В., Філіпс, Луїза Дж. «Дискурс-аналіз. Теорія і метод».

Тема 5. Інтермедіальний аналіз (5 балів)

1. Дати визначення поняттям: «інтермедіальність», «синергетика», «інтерсеміотичність».
2. Законспектувати основні положення праці: Пригожин І., Стенгерс І. «Порядок із хаосу: Новий діалог людини з природою».

Критерії оцінювання Модуля II

1. Максимальна оцінка за модуль – 10 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень аспірантів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none">володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи;продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
<ul style="list-style-type: none">володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи;продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
<ul style="list-style-type: none">володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок;продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
<ul style="list-style-type: none">аспірант в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи;продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	9 – 12
<ul style="list-style-type: none">аспірант виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи;продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	5 – 8
<ul style="list-style-type: none">аспірант виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи;продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль (іспит) проводиться у вигляді письмової роботи, що містить відповіді на питання екзаменаційного білету з усіх змістових модулів дисципліни «Розвиток філології як наукової галузі».

Критерії оцінювання	Бали
Повнота викладу основних положень і концепцій теорії образотворчого мистецтва, доречне використання сучасної наукової термінології	10
Знання наукових джерел з проблеми	10
Вміння ілюструвати теоретичні міркування прикладами з історії мистецтва	10
Логіка й аргументація викладу	10
Всього	40

6.4. Перелік питань семестрового контролю

1. Методи у філології: внутрішній потенціал і форми застосування на практиці.
2. Загальнонаукові методи. Аналіз одного з них (на вибір аспіранта).
3. Загальнофілологічні методи. Аналіз одного з них (на вибір аспіранта).
4. Приватні методи. Аналіз одного з них (на вибір аспіранта).
5. Методи лінгвокультурології. Аналіз одного з них (на вибір аспіранта).
6. Лінгвістична герменевтика.
7. Літературна герменевтика.
8. «Пояснювальна» герменевтика
9. Точне літературознавство.
10. Мовознавство і математика. Частотні словники.
11. Вивчення авторського ідіостилю.
12. Обмеженість квантитативних методик.
13. Необхідність ревізії філологічного інструментарію.
14. Семіотика Ч.С. Пірса (основні положення)
15. Структурна семантика А. Греймаса (основні положення)
16. Поняття «голізм»: обґрунтування.
17. Конверсаційний аналіз.
18. Дискурс-аналіз.
19. Інтерсеміотичність, інтермедіальність, синтез мистецтв: увиразнення понять.
20. Знання як влада: концепція Мішеля Фуко.
21. Постколоніальні наративи.
22. Концепція перлокутивного акту.
23. Класична, неklasична й постнеklasична епістемологія.
24. Синергетика та її застосування в літературній теорії.
25. Поняття «поля» в гуманітаристиці.
26. Функціональна прагматика.

6.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою (бали)	Значення оцінки
A Відмінно	90-100	відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B Дуже добре	82-89	достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C Добре	75-81	в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D Задовільно	69-74	посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E Достатньо	60-68	мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX Незадовільно	35-59	з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F Незадовільно	1-34	з обов'язковим повторним вивченням дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. 2-е вид., доп. / За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. 832 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. К.: Смолоскип, 2008. 360 с.
3. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2012. 344 с.
4. Єщенко Т. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Академвидав, 2009. 264 с.
5. Ковалів Ю. Літературна герменевтика: монографія. К.: Київський університет, 2008. 240 с.
6. Література. Теорія. Методологія / Упорядник: Данута Уліцька. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 544 с.

Додаткова:

1. Астрахан Н. Буття літературного твору. Аналітичне та інтерпретаційне моделювання. К.: «Академвидав», 2014. 432 с.
2. Білоус П. Психологія літературної творчості. К.: «Академвидав», 2014. 224с.
3. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду. – К.: «Академвидав», 2014. 192 с.
4. Іванишин П. Феномен квір-культури: проблема оцінки [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://old.philology.lnu.edu.ua/seminar/lit_seminar/lit_seminar_
5. Ковбасюк Л. Сучасні лінгвістичні теорії: лекції, практичні, самостійні модулі та тести: навч.-метод. посібн. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
6. Левицький В. Квантитативні методи в лінгвістиці. – Вінниця: Нова книга, 2007. 264 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

7. Бібліотека «ImWerden»: Теорія літератури // <http://imwerden.de>